

NEKROLOG

FREDERIK LYNGE

1. august 1889 — 1. november 1957

At være sammen med en rask, rørig og glad landsmand en dag, og at høre næste dags morgen, at han var død, virker nærmest chokerende. Sådan var det med Frederik Lyngé.

Min første erindring om Frederik stammer fra Cornoq i Godthåbsfjorden. Der blev han født 1.-8. 1889. Hans Slægt hørte til stedets allerbedste. Hans far og brødre var fremragende kajakfangere, men den bogligt begavede Frederik sendtes 1903 som elev på seminariet i Godthåb. Der klarede han sig så godt, at han efter endt skolegang i 1909 blev sendt til videre uddannelse i Danmark. I de to efterfølgende år boede han i grønlandervenens, pastor, senere biskop Chr. Ludwigs' hjem sammen med andre landsmænd. Frederik omtalte aldrig rigtigt sit første ophold i Danmark udover, at han sagde, at han dengang var en genert dreng.

Da han kom tilbage til Grønland i 1911, blev han ansat som lærer i Jakobshavn. Fra da af blev Frederik nordgrønlander, også af hjertet; sin „nordgrønlandskhed“ forfægtede han hele livet, i handling, skrift og tale. Dog glemte han aldrig sit fødested. Han skrev et digt til dets pris og undlod ikke at besøge det, når han senere kom til Godthåb.

Opholdet i Jakobshavn blev en rig udviklingstid for Frederik. Hans ven og overordnede, pastor H. Ostermann, kom til at betyde meget for ham. Sammen udgav de en lille sangbog, „Sangbog for Jakobshavnere“, hvis digte vidnede om berøringen med den national-kristelige bevægelse, der dengang gik over hele Grønland. Frederiks gendigtning af „Se, det lyser

Frederik Lyngé.

for vort øje“ betragter jeg stadig som en af vore bedste sange.

1913 forlod Frederik den bane, han var begyndt på, og gik over i Handelens tjeneste, først som udstedsbestyrer i Akúnâq, senere som medhjælper i Egedesminde og sidst som kolonibestyrer i kulbruddet Qutdligssat. Allerede 1917 blev han valgt til medlem af Nordgrønlands landsråd, og siden blev han genvalgt gang på gang. Han var et fremtrædende medlem af rådet, ikke alene fordi han var et godt hoved og havde politisk indsigt, men også fordi han

beherskede det danske sprog. Denne fordels betydning kan ikke overvurderes. Han var en skarp debattør, ofte skarpere end mange, både danske og grønlandere, brød sig om.

Som naturaliseret nordgrønlander skrev han meget i bladet „Nordgrønlander“, der blev Frederiks politiske organ. Blandt mange af hans indlæg huskes bl. a. hans polemik med et lige så skarpt hoved, viceprovst Mathias Storch, om dåbsbekræftelsens stilling i den grønlandske kirke. Ja, dengang kunne man; nu savner vi indlæg af den slags i vor presse.

Fra den forholdsvis rolige tid før 1930 gik Frederik med ind i den mere urolige periode. Da der første gang skulle sendes grønlandske delegater til Rigsdagens Grønlandsudvalg i 1939, var det naturligt, at Frederik var med. Han havde den fordel at have personligt kendskab til medlemmerne i Grønlandsudvalget, et kendskab, som bl. a. stammede fra dettes besøg i Grønland. At dette samarbejde mellem danske og grønlandske politikere ikke resulterede i noget, skyldtes de verdenspolitiske begivenheder, som skubbede Grønland endnu længere frem i rampelyset. I den anden delegation 1945-46 var Frederik atter med, men han kunne sikkert ikke gøre for, at resultatet ikke blev bemærkelsesværdigt.

At Frederik ikke blev valgt som medlem af den store Grønlandskommission i 1948, betragtede man nærmest som et tegn på, at hans politiske periode var forbi. Men under „landsrådsrådsuppleanternes møde“ med kommissionen i 1949 var han atter en af de mest aggressive. Han blev medlem af nyordningens første landsråd i 1951, og han nåede toppen af sin lange politiske karriere i 1953, da han blev et af de to første grønlandske folketingsmedlemmer, repræsenterende den nordlige kreds, sit kære gamle Nordgrønland. I 1957 blev han genvalgt, og det var midt under hans sædvanlige aktivitet, døden indhentede ham, den 1. november.

Ikke mindst i de senere år har Frederik været et stridens æble. Han satte ofte tingene så skarpt op, at man kunne blive forrygende uenig med ham, heldigvis da, må man sige. Der var jo farve over manden! Alt i alt har han været en god repræsentant for sit folk, fordi han var ærlig og velmenende. En herlig ven har han altid været, og man kedede sig aldrig i hans selskab.

Frederik Lynges var gift med Marie, Mâli-ánguaq, født Fly, der trofast har stået ved hans side gennem livets omskiftelser. Hun og børnene, som nu alle er voksne, omfattes af vore tanker i anledning af det tab, der kom så pludseligt og uventet.

Frederik Nielsen.